

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ			
Приймљено:	07 SEP 2020		
Служба:			
Број:	02 01202 - 2272/4-20		

Већа научних области техничких наука Универзитета у Београду

Примедба на допуњени Реферат за избор у звање редовног професора Факултета организационих наука Младена Чуданова

На седници Већа научних области техничких наука Универзитета у Београду од 6.7.2020., донета је одлука да се, у складу са примедбом професора Божидара Раденковића од 1.6.2020., врати реферат за избор у звање редовног професора кандидата Младена Чуданова на допуну ради сагледавања његове улоге у две етичке комисије Факултета организационих наука (ФОН) које су упорно и до краја негирале и заташкавале очигледан плагијат министра финансија Синише Малог. Подсећамо да је Решењем Одбора за професионалну етику 10 бр. 612-2294/34-19 од 28.11.2019, страна 2, трећи пасус наглашено: „да су извршене одређене повреде поступка у свим његовим фазама од стране Факултета (ННВ, Етичке и Стручне комисије), уз очигледну неспремност ових органа да поступају по налозима Одбора ради отклањања тих повреда, као и неспремности ових органа да утврде истинито и потпуно чињенично стање релевантно за решење ове ствари" и четврти пасус: „Етичка комисија, Стручна комисија и Наставно-научно веће нису испунили свој задатак."

У допуњеном реферату кандидата Младена Чуданова који је изгласан на седници Изборног већа Факултета организационих наука од 26.8.2020., Комисија је на један опасан начин, крајње селективно цитирала Правилник о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду и Правилник о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова, како би кандидата за избор у звање амнестирао од било какве одговорности за прикривање очигледног плагијата.

Комисија се на странама 40. и 41. позива на члан 12, став 1. тачка 4 Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду: „Етичка комисија даје мишљење на основу навода и података из захтева, предметне документације и, по потреби, додатних појашњења." Такође се позива на члан 5., ставови 5 и 8 Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (што је погрешно јер је након измена Правилника од 21.6.2017. став 5 постао став 4 и став 8 став 7): „Стручна комисија врши процену оригиналности узимајући у обзир резултате софтверске анализе, уколико оцени да је то потребно, као и друге методе и стандарде, сходно специфичности научне области (увид у истраживачку документацију, као и увид у прикупљену односно коришћену грађу). ... На основу стручног мишљења из става 7. овог члана и изјашњења из става 1. овог правилника, Етичка комисија у року од 15 дана саставља Извештај са мишљењем и доставља га декану."

На основу тога, Комисија на страни 41. изводи следећи закључак: „На основу претходног става, закључујемо да ни Етичка комисија, а ни њени чланови као појединци, не оцењује да ли је завршни рад плагијат или није, не доноси одлуке у вези поступака преиспитивања академског понашања, а тако и у поступцима везаним за израду писаних радова, нити изриче мере у вези са њима, већ даје мишљења и предлоге."

Дакле, према Комисији, етичка комисија не оцењује да ли је неки рад плагијат, не доноси одлуке у вези преиспитивања академског понашања нити изриче мере у вези са њима. Ипак, да то није тачно говори нецитирани члан 12., став 5., Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду који гласи: „Етичка комисија одлучује већином гласова укупног броја чланова. Члан чији став или предлог нису уврштени у мишљење етичке комисије има право да издвоји своје мишљење. Издвојено мишљење се доставља уз мишљење етичке комисије."

Штавише, члан 13. гласи:

„(1) Мишљење етичке комисије садржи:

- 1) опис захтева и питања о којима је комисија расправљала;
- 2) наводе о повредама начела и правила Кодекса које је комисија узела у разматрање;
- 3) образложену оцену да ли понашање које је предмет захтева представља повреду Кодекса, као и оцену о тежини повреде;
- 4) став комисије о начинима на које је било могуће да повреда Кодекса буде избегнута и о мерама које могу да допринесу да такве и сличне повреде Кодекса не буду поновљене;
- 5) податак о исходу гласања;
- 6) друге потребне елементе.

(2) Мишљење из става 1. овог члана потписују председник и чланови комисије."

Очигледно, етичка комисија гласа, то јест изјашњава се о евентуалној повреди Кодекса професионалне етике, доноси образложену оцену да ли понашање које је предмет захтева представља повреду Кодекса, као и оцену о тежини повреде и износи став о начинима на које је било могуће да повреда Кодекса буде избегнута и о мерама које могу да допринесу да такве и сличне повреде Кодекса не буду поновљене.

Надаље, што се тиче изрицања мера када је у питању неакадемско понашање у изради писаних радова Правилник јасно предвиђа изрицање мере од стране етичке комисије. Члан 5. став 8. гласи: „Уколико утврди постојање неакадемског понашања, етичка комисија може у оквиру Извештаја из става 7. овог члана предложити и да мере за повреду Кодекса буду изречене ментору, рецензентима и члановима комисија за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду." Стога, не само да етичка комисија предлаже меру за починиоца већ може да предложи да мере за повреду Кодекса буду изречене и „...ментору, рецензентима и члановима комисија за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду." Додатно, члан 11. предвиђа да етичка комисија: „По окончању поступка, ако оцени да пријава садржи елементе лажне пријаве и ако процени да за то постоји сумња, може да покрене поступак утврђивања одговорности за лажну пријаву или клевету."

Да је то тако, потврђују, додуше нехотично и сами писци реферата који на страни 40. констатују да је у случају плагираног доктората министра финансија етичка комисија предложила ННВ-у ФОН-а да се Синиши Малом „изрекне мера јавне осуде." Питање које се на овом месту поставља је како онда етичка комисија не предлаже изрицање мере ако је предложила меру јавне осуде ННВ-у ФОН-а. У даљем тексту, писци реферата наводе да је ову меру касније Одбор за професионалну етику преиначио „у одлуку о поништењу дисертације због повреде члана 22. Кодекса професионалне етике (плагирање)", при чему

су пропустили да наведу да је Одбор констатовао на 3. страни следеће: „Уосталом, како разумети предлагање најстроже мере (јавне осуде) ако није утврђено постојање неакадемског понашања." Другим речима, етичка комисија и ННВ ФОН-а су изrekli меру јавне осуде без констатовања да је у питању плагијат што је била њихова дужност, сасвим насупрот тврдњама Комисије за писање реферата да етичка комисија не оцењује да ли је неки рад плагијат, не доноси одлуке у вези преиспитивања академског понашања нити изриче мере у вези са њима. Такође, Одбор у својој одлуци на 2. страни констатује и да је „...чињенично стање релевантно за одлучивање у суштини неспорно и лако утврдиво простим поређењем предметне дисертације Синише Малог са радовима других аутора..."

Члановима Већа посебно скрећемо пажњу на опасност од следеће тврдње Комисије за писање реферата (стр. 41): „Услед тога, а и ради очувања једног од основних принципа академског деловања, слободе мишљења, члан Етичке комисије не може да одговара за рад у комисији што је и потврђено допуном Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику, члан 4 став 2: 'Члан етичке комисије и Одбора за професионалну етику не може бити позван на одговорност због мишљења или става датог током разматрања предмета и доношења одлуке у поступку, осим уколико његовим поступањем нису остварена обележја неког законом предвиђеног кажњивог дела.'"

Речју, Комисија се позива на примену Правилника о допуни Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику УБ, при чему су пропустили да констатују да је ова допуна донета на седници Сената одржаној 8.7.2020. Осим што се овом допуном обесмишљава спровођење Кодекса професионалне етике, скрећемо пажњу члановима Већа научних области техничких наука Универзитета у Београду да је ретроактивна примена ове допуне правно неодржива јер се тиме недвосмислено руши начело правне сигурности.

Нажалост, закључак овог дела реферата само потврђује неразумевање, свесно или несвесно, Комисије за писање реферата, кандидата, али и свих редовних професора ФОН-а који су гласали за овај реферат значаја и улоге Кодекса професионалне етике (стр. 41): „На основу свега, Комисија закључује да ангажовање Младена Чуданова у раду Етичке комисије нема одлучујући, нити преовлађујући утицај на испуњеност критеријума у пољу доприноса академској и широј заједници. За његов избор у звање одлучујући су други чиниоци. Колико су значајни стручни чиниоци при избору у звање јасно говори и одредба Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду, члан 34, став 1., према којој 'Члан универзитетске заједнице дужан је да процене о условима за професионално напредовање других чланова заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.'"

Дакле, професионалне обавезе свих чланица и чланова академске заједнице Универзитета у Београду нису дефинисане само стручношћу и талентом, већ и професионалним резултатима који су великим делом дефинисани управо Кодексом професионалне етике, посебно члановима 6 (интегритет), 11 (академска честитост), 12 (професионалност), 15 (начело непристрасности) и 16 (начело одговорности).

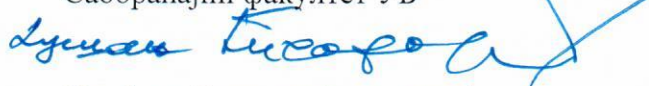
Управо због тога, избор у било које наставничко звање је условљено доприносом академској и широј јавности који се, према Правилнику о изменама и допунама правилника о минималним условима за стицање звања наставника на УБ од 21.6.2017., између осталог, односи на „руковођење или учешће у активностима од значаја за развој и углед факултета, односно Универзитета.“

На основу свега наведеног, сматрамо да допуњени део реферата који се односи на допринос академској и широј заједници кандидата Младена Чуданова на недопустив начин искривљује слику о улози етичке комисије у процесу спровођења Кодекса професионалне етике и неоправдано амнестира од одговорности кандидата за његов рад у два етичким комисијама ФОН-а које су упорно и до краја негирале и заташкавале очигледан плагијат министра финансија Синише Малог. Због тога смо мишљења да Веће научних области техничких наука Универзитета у Београду не треба да подржи овај реферат.

У Београду,
4.9.2020.

С поштовањем,

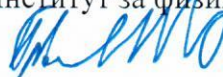
Академик Душан Теодоровић
Саобраћајни факултет УБ

Проф. др Божидар Раденковић
Факултет организационих наука УБ

Др Слободан Првановић
Институт за физику УБ

Проф. др Биљана Стојковић
Биолошки факултет УБ

Проф. др Огњен Радоњић
Филозофски факултет УБ

